

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOLUME XXVI.—LETO XXVI.

CLEVELAND, OHIO, FRIDAY (PETEK), OCTOBER 8, 1943

ŠTEVILKA (NUMBER) 235

GLAD PREGNAL JAPONCE Z VILA ZRAČNE BAZE

Mikadovi vojaki so izpraznili vso južno polovico otoka Kolombangara.

Gen. McArthur poroča s svojega glavnega stana v južno-pacifičnem Pacifiku, da so japonci čete pod pritiskom glavnice in valed pomanjkanja municije izpraznili svojo poglavito bazo v Veli, pri čemur so utrpeli znatne izgube v življenjih in ladjah, ter prepustili južni polovici otoka Kolombangara.

Posadka je bila izolirana Japonci na omenjeni zračni bazi so bili popolnoma izolirani zaradi nepričakovane okupacije baze Vella Lavella na severu, ki so jo izvršile ameriške avstralske čete pred več tedni. Od takrat so zavezniške sile imele kontrolo nad vsemi japonskimi komunikacijskimi črtami, in japonska posadka ni mogla dobiti niti živeža ne municije. Japonci so skušali zbežati na severu ponoči v malih ladjah in bojnih ladjah, pri čemur je bilo mnogo ladij porušeno.

Protest dr. "Združeni bratje," št. 26 SNPJ

Društvo "Združeni bratje" št. 26 SNPJ je na redni mesečni skupščini sklenilo, da protestira proti izdaji "Ameriške Domovine" in proti osebam, katere na tako nizkotan način pišejo proti dr. Louisu Adamiču, in proti japonskim odbornikom Slovenskega ameriškega narodnega sveta. Za društ. št. 26 SNPJ
John Zaman, preds.
John Leskovec, tajnik
Paul Markič, blag.

Naši fantje-vojaki

K obrežni straži Zedinjenih držav je včeraj odšel Andrew B. Zatoner, sin Mrs. Katherine Zatoner, 16705 Palda Drive., Cleveland, O. To je že tretji sin Zatoner, ki se nahaja v vojni službi. Prvi sin, korporal John, je pri Ohio 37. diviziji ter se nahaja onstran meje, ki izhaja iz maja 1942; drugi sin, Walter, Seaman 1 Class, se nahaja pri mornarici v Whidbey Island, Wash. Andrew bo dobil svojo treningo v Manhattan Beach, N. Y.

Jutri bo odšel k vojakom v Port Harrison, Ind., Ladimir Kaučič, sin poznane družine Mr. John in Mary Kaučič, 1111 E. 71 St. Laddie je bil več let zvest raznašalec Enakopravnosti. Zelimu mu srečen in zdrav povratek!

Kako so nacija požigali, ropali in morili predno so se umaknili iz Neaplja

Reporterja "United Press" agencije, Reynold Packard in Henry T. Gorrell sta poslala iz Neaplja naslednje poročilo o nezaslišanih grozodejstvih, katere so Nemci vpirizirali, predno so se umaknili iz mesta:

"Videli smo trupla več kot sto moških, žena in otrok, ki so bila zmetana v velikem kupu v veliki sobani bolnišnice za neozdravljivo bolne. Večina jih je bila ubita tekom petih dni, ko so nacija bolnišnico oblegali z artilerijo in mošnjari. Štab bolnišnice je odbijal Nemce med operacijami s puškami in strojnimi.

Naciji zahtevali potrebščine od bolnic

Stotnik Tom Campbell iz Hardina, Mont., je rekel, da bo spisal poročilo, ki bo poslano direktno na načelnika ameriškega štaba, generala George C. Marshalla. Izjavil je, da je videl v Rusiji in na Siciliji marsikatero grozoto, ampak bilo ni nič v primeri z nacijskimi grozodejstvi v Neaplju.

Direktor bolnišnice je izjavil, da so Nemci oblegali bolnišnico, ker ni hotela izročiti vseh potrebščin za ranjence, hoteč s tem demoralizirati prebivalstvo mesta. Dejal je, da je šest drugih neapelskih bolnišnic enako natrpanih z mrtvimi in ranjenimi.

100 ubitih radi smrti enega Nemca

Dr. Antonio De Cesare, član štaba največjega neapelskega

lista, nama je povedal, da so se Nemci radi smrti nekega nemškega vojaka maščevali s tem, da so pograbili prvih sto moških, ki so jih našli na ulici v Capui, nekoliko severno od Neaplja, jih postavili ob zid pred strojnico in vse ustrelili.

V bližnjem kraju Aversa so Nemci radi smrti nekega drugega nemškega vojaka ustrelili 80 karabinjerov in 20 civilistov. Mnoge izmed žrtve so si morale same izkopati grobove, in baje so bili nekateri živi zakopani, ampak tega se ni moglo ugotoviti.

Nemci so odšli, potem pa se vrnili

Ko je bila 8. septembra naznanjena podaja Italije, so Nemci ponoči z veliko naglico zapustili mesto, ampak čez dva dni so se vrnili in začeli s sistematičnim ropanjem trgovin.

Višek je nacijski teror dosegel dva dni pred prihodom zavezniških čet. Požigali so hotele in javna poslopja na levo in desno, med drugim tudi univerzo in veliko pivovarno. Ves živč, ki ga niso mogli vzeti s seboj, so uničili. V zrak so poglgnali vodovodni rezervar in zvezali vodovodni sistem s kanali za odvajanje nesnage, s čemur se je okužila vsa pitna voda v mestu.

Predno so odšli, so Nemci s smrtno pretnjo odgnali s seboj 70 tisoč moških v starosti 18 do 34 let na suženjsko delo v Nemčiji.

Katoliški duhovnik pravi, da so ruske zmage nad nacija "navadna sleparija"

"Cleveland Press" poroča v svoji izdaji od 6. oktobra, da je imel monsignor Fulton Sheen, sloviti katoliški radijski pridigar in profesor na Katoliški univerzi v Washingtonu, pred katoliško žensko organizacijo v Akronu, O., predavanje, v katerem je prišel na dan z osupljivo trditvijo, da je sedanja borba med Nemci in Rusi "navadna sleparija."

Msgr. Sheen, ki velja za voditelja in predstavnika katoličanstva v Zd. državah, je med drugim rekel:

"Poljub smrti"

"Ne bo dolgo, ko se bosta Rusija in Nemčija zopet objeli in poljubili, kar prinese smrt za civilizacijo vsega sveta. Na delu so ogromne sile, da se 'api-za' Rusijo s tem, da se ji vrže Finsko, Estonijo, Litvo in Besarabijo, kakor je Chamberlain v Monakovu vrgel Češkoslovaško nacijem, da se jih potolaži!"

"Vse kaže v to smer. Jaz se ne razumem na vojaške zadeve, ampak mislim, da sem dovolj inteligenten, da vem, da Rusija ne more zmagovati, kakor bi se nas rado prepričalo, na 600 milj dolgi fronti, od dneva do dneva skozi več kot dva meseca. Kaj takega enostavno ni mogoče."

Ruske zmage so "neverjetne"

"Ponavljja se eno in isto dan na dan: 4,422 nemških tankov uničenih; 1,200 ruskih krajev zavzetih; 618 nemških tankov uničenih; 5,600 Nemcev ubitih. Jaz tega ne morem verjeti. Gotovo sem, da se vse to vrši po načrtu. Nemci se bodo umikali in umikali, dokler ne pridejo do meje, ki je bila postavljena, oba večera."

Peklenski stroj na neapelski pošti

Iz Neaplja se poroča, da je včeraj v poslopju glavne pošte eksplodiral peklenjski stroj, ki so ga nacija skrili tam, predno so se umaknili iz mesta. Eksplozija je ubila sleherni osebo, ki se je nahajala v pritličju poštnega poslopja. Ubitih je bilo morda do sto civilistov, med njimi tudi mnogo žensk in otrok, nedogano število pa je bilo ranjenih.

Nacijski čin se smatra za največje grozodejstvo v tej vojni, in Neapolčani prisegajo, da se bodo maščevali za nezaslišni zločin.

Ostra tekma med Rusi in Angleži na Bližnjem vzhodu

Kaj so povedali senatorji, ki so se vrnili z inspekcijskega potovanja okoli sveta.

Drew Pearson, znani časnikar in radijski komentator, je te dni pisal v svoji koloni:

"Ena stvar, ki je vznemirila senatorje, ki so bili na inspekcijskem poletu okoli sveta, je napeta tekma med Angleži in Rusi na Bližnjem vzhodu."

"Senatorji poročajo, da angleški lokalni poveljnik v Perzijskem zalivu, kjer Rusi premajajo aeroplane iz Amerike na podlagi najemno-posojilnega zakona, v začetku ni hotel pustiti Rusom, da bi tam ustanovili svojo lastno sprejemno postajo."

"Končno je britska vlada v Londonu odločila, da Rusi lahko pošljejo letalsko misijo v Perzijski zaliv, ampak lokalni britski poveljnik je celo potem odlagal in skušal načrt preprečiti. Končno so Rusi dobili, kar so zahtevali in sedaj delujejo v tesnem sodelovanju z zastopniki ameriške vlade."

Rusi poslali polk vojakov v Teheran

"Senatorji tudi poročajo, da ko so se Angleži nekaj protivili temu, da bi Rusi mogli uporabljati letališče v Teheranu, glavni mestu Perzije, ki leži dalje na severu, so Rusi neko noč poslali polk vojaštva in brez nadaljnjih besed prevzeli letališče. Od takrat morajo Angleži vprašati Ruse, kadar hočejo rabiti letališče."

"To so nekateri izmed delikatnih problemov v tem sumničnega polnem predelu Bližnjega vzhoda z ozirom na vprašanje ravnotežja sile, pred katerimi stojijo zavezniške države."

PAPEŽ SE BOJI, DA GA NACIJI ODVEDEJO

MADRID. — Iz Pariza se javlja, da je papež Pij XII. poslal v inozemstvo razne tajne dokumente, da ne bi padli v roke nacijem, za slučaj, da bi postal njih jetnik. Ti dokumenti se baje nanašajo na okolščine, pod katerimi so Nemci prišli v oblast Rima, in objavljeni bodo le, ako bi bil papež prisiljen iti v severno Italijo ali kam drugam kot nemški jetnik.

SEJA KLUBA ŠT. 27 JSZ

Nocoj, ob 8. uri se vrši mesečna redna seja Soc. kluba št. 27 v navadnih prostorih. Ker je več važnih stvari za rešiti, se prosi članstvo, da se seje udeleži.

Delavski kandidat zmagal v Detroitu

Pri mestnih primarnih volitvah v Detroitu, ki so se vršile prošli torek, je dobil prvo mesto med 16 kandidati Frank Fitzgerald, ki so ga podpirali člani A. F. of L. in CIO. Zanj je bilo oddanih 97,548 glasov, dočim je sedanji župan Edward Jeffries dobil le 59,045 glasov. V novembru bo odločitev padla med Fitzgeraldom in Jeffriesom.

Fitzgerald je profesor prava na detroitski univerzi in komisar okrožnega sodišča. Delavske unije so baje prispevale 30 tisoč dolarjev za njegovo kampanjo.

Plemenski izgredi udarili Jeffriesa

Veliko vlogo pri volitvah so igrali črnici, ki so skoro soglasno volili proti Jeffriesu, katerega se je držalo odgovornim za izbruh plemenskih izgredov v mestu prošlega junija.

Odziv volilcev pri primarnih volitvah je bil skrajno slab. Kot razvidno, se je volitev udeležilo komaj 30 odstotkov vseh kvalificiranih volilcev.

Novi grobovi

ANDREJ HRUSEVAR

Po dolgi boleznii je umrl Andrej Hrušev, star 76 let. Doma je bil iz vasi Rašče pri Veličih Laščah, odkoder je prišel v Cleveland pred 40 leti. Zanjih 35 let je bil zaposlen pri New York Central železnici. Bil je član društva Srca Jezusovega. Tukaj zapuša dve vnukinji, Frances Tavžel in Anno Geroni, ter več sorodnikov, v staršem kraju pa ženo Frances, hčer Johano in sina Andreja. Pogreb se bo vršil v ponedeljek zjutraj iz Zakraskovega pogrebnega zavoda, 6016 St. Clair Ave., na Calvary pokopališče. Bodi mu lahka ameriška gruda!

FRANK MIVSEK

Danes zjutraj je umrl Frank Mivšek, stanujoč na 18806 Kewanee Ave. Pogreb oskrbuje Svetkov pogrebni zavod. Podrobnosti bomo poročali jutri.

Sovražnikova opazovalna postojanka porušena

Strel iz ameriške puške naravnost v tobačno tovarno na Italijanskem, je porušil artilerijsko opazovalno postojanko, ki so jo rabili Nemci. Nemci so se desperatno borili, da bi obdržali Salerno, toda premagale so jih zavezniške čete, in se stalno pomikajo severno proti Nemčiji.

Rdeča vojska zopet na ofenzivi; Dnjeper preokračen na treh mestih

Rusi so zabili dve zagozdi v nemško linijo na severnem sektorju, ki pretila stotisočem nacijem z zajetjem.

Danes zgodaj zjutraj je Moskva naznanila, da so čete Rdeče vojske na treh krajih preokračile Dnjeper in ustvarile trdna oporišča na zapadnem bregu reke. Obenem so zabile dve zagozdi v nemško linijo med Leninogradom in Vitebskom, ki pretita stotisočem nacijem na severnem sektorju z obkolitvijo in zajetjem.

Poleg tega so sovjetske čete vrgle zadnje ostanke nemške vojske iz Kavkaza.

Iz teh poročil je razvidno, da se je ruska ofenziva, ki je nekaj dni počivala, zopet začela valiti dalje, in je nemško upanje, da bodo sposobni preko zime držati linijo ob Dnjepru, splavalo po vodi.

Trdovratni odpor Nacijev je zaman

Nemci so trdovratno branili svoje pozicije na zapadnem bregu Dnjepra in podvzeli besne proti-napade, poroča Moskva, ampak ves njihov napor je bil zaman. Sovjetska sila je na vseh točkah, kjer je preokračila reko, utrdila svoje postojanke in sedaj korak za korakom širi svoja oporišča za razvoj svoje ofenzive proti poljski in rumunski meji.

Tekom zadnjih dveh dni je padlo nad 8 tisoč Nemcev, ki so skušali za vsako ceno preprečiti ustanovitev ruskih oporišč na desnem bregu Dnjepra. Preokračanje Dnjepra na treh krajih se smatra za triumf ruske artilerije. Z ozirom na to, da ni Moskva o borbi skozi par dni ničesar poročala, medtem ko je Berlin že v sredo priznal, da so Rusi ustvarili oporišča na desnem bregu Dnjepra, se tolmači kotd okaz, da je ruska ofenziva zapadno od Dnjepra sedaj že v polnem razmahu.

Ruska oporišča na desnem bregu Dnjepra se nahajajo 50 milj severno od Kijeva, kjer se v Dnjeper zliva reka Pripet, pri Perejaslavu južno od Kijeva, in pa v bližini Kremenčuga v južni Ukrajini.

Fronta se je razširila na 2,000 milj

S prehodom iz letne v jesensko ofenzivo so Rusi razširili svojo fronto iz 800 na 2,000 milj, in včeraj na 60 milj dolgem sektorju nad Vitebskom zasedli mesto Nevel v Beli Rusiji, odkoder se najbrž pripravi jo za udar proti latvijski meji.

STROJNIKI SE VRNEJO POD OKRILJE A. F. OF L.

Na 63. letni konvenciji Ameriške delavske federacije je bil sprejet sklep, da se sprejme unijo strojnikov, International Association of Machinists, nazaj pod okrilje federacije. S tem naraste članstvo federacije na 6,564,141, kar je najvišje število v življenju organizacije. Domneva se, da bo federacija tudi sprejela nazaj unijo premogarjev, katere predsednik John L. Lewis je sedaj v sporu s CIO, dasiravno je bil Lewis tisti, ki je radi spona s federacijo, organiziral CIO.

Vojak nadlegoval dekleta

Snoči je clevelandska policija aretirala nekega vojaka, ki je šele včeraj prišel na dopust, ko je dobila pritožbo od treh deklet, da jih je skušal napasti. Vsi poskušeni napadi so bili vpirizorjeni na zapadni strani mesta in vojak je bil končno zajet na 90. zapadni ulici. Miss Helen Garapick, stara 23. let in stanujoča na 2059 W. 87 St., je v borbi z vojakom spustila na tla suknjo, katero je vojak pobral in zbežal z njo. Ostali dekleti, ki sta poročali, da sta bili napadeni, sta Lois Weber iz 81. zapadne cste in Miss Frances Ranger iz Madison Ave.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po razmašcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

DONALD BELL (O. N. A.):

Nemška morala je padla na ničlo; med ljudstvom je zavladala topa brezbržnost

Zdaj šele se je pokazalo, kaj je pravzaprav v Nemčiji privedlo do imenovanja Heinricha Himmlerja za ministra notranjih zadev in diktatorja celokupnega administrativnega aparata.

Po uničujočih zračnih napadih na Hamburg je bil Berlin pripravljen na to, da pride na vrsto. Že dne 2. avgusta je objavilo berlinsko časopisje navodila, kako ravnati v slučaju zračnih napadov in kmalu potem so prinesli tudi listi vseh večjih mest, ki se nahajajo v območju britanskih letal, slične razglase.

Te instrukcije seveda niso pomirile prebivalstva temveč so ravno nasprotno povzročale paniko. Ko je potem tudi zares prišlo do prvega obsežnejšega napada na Berlin, prebivalstva sploh ni bilo več mogoče držati. Edino le strah je mogel še preprečiti razpad nemške domače fronte.

Ta uradni poziv za priprave na britanske zračne napade se je začel z besedami: "Hvaležni morate biti za to, da ste imeli skrbeti dozaj samo teoretično in da vas angleški zračni napadi še niso dejansko zadeli. Povedati pa je treba, da nobeno pripovedovanje ali pismo ne more zares povedati kako strašni so."

Pomisliti je treba, da to ni bila opomba navadnega časopisa ali prazna govornica, temveč uradno poročilo, katero so morali ponatisniti vsi časopisi.

Nemška vlada v tem razglasu potem obsoja ravnanje prebivalstva, češ, polovica berlinskega prebivalstva je čisto brezbržna, kot da je itak vse izgubljeno. Druga polovica pa se prepušča psihozi "bombardiranih" in v svoji bedasti preplašenosti prazni svoja stanovanja, raznaša obleko v najrazličnejša skrivališča in prenaša opremo v zračna zaklonišča, ki so tako natrpana nepotrebnih stvari, da bo v slučaju nevarnosti nemogoče pobegniti iz njih.

Požarne bombe se često prebijajo skozi manjše zgradbe prav v kleti in povzročajo požare spodaj na dnu; vsled tega prepoveduje razglas kopičenje pohištva v kletih. Mesto tega priporočajo nemške oblasti, da prebivalstvo prilpepi na vse pohištvo, preproge, itd., lističe z imenom in naslovom posestnika, ter da vse skupaj puste v svojih stanovanjih. Tako je vsaj nekaj upanja, da dobi vsakdo svoje imetje nazaj, celo ako je treba izprazniti ves okraj.

Nemške oblasti priporočajo ženam in otrokom, da se v slučaju zračnega napada skrijejo v klet. Berlinčani so seveda zvedeli po razrušenju Hamburga, da so kleti zelo nevarna skrivališča. Ako zadene hišo eksplozivna bomba, pokrijejo razvaline klet in v njej vse one, ki se nahajajo v njej. Eksplozija razprši tudi s tako silo ves omet na zidovih, da je ozačje polno najdrobnejšega, tankega praha, ki ovije vse, kleti pa včasih tako napolni, da zaduši vse one, ki so se zatekli tja. Tako je pri eksplozivnih bombah, pri požarnih bombah pa nastane ogenj v hiši nad kletjo in razvije včasih tako ogromno vročino, da kar žive speče vse, ki se skrivajo. Berlinske oblasti vse to priznavajo. Pravijo pa, da so kljub temu kleti še najvarnejši prostor, mnogo manj nevarne kot stanovanja ali pa celo cesta.

Uradi pozivajo Berlinčane naj si dobro ogledajo svoja zaklonišča, tako da jih bodo mogli z lahkoto najti tudi v popolni temi. Poleg tega zahtevajo od njih, da preiskrbe vse kleti z več izhodi na različne strani. Nekatere zidove je treba podreti, druge po ojačiti — da klet ne bi postala kletka.

To so, v glavnem, splošne instrukcije — Berlinčani, ki jih čitajo, menda z lahkoto izgube glavo. Toda to še ni vse.

Kaj naj človek vzame s seboj v zaklonišče? Nikakor ne umetnin ali orijentaliskih preprog. Vso potrebno obleko, par žepnih robcev, to so potrebne za življenje, ako se rešiš, ne nadomestljive stvari, katerih danes v Nemčiji ne najdeš niti za denar niti za dobre besede.

Najbolj potrebno pa je imeti zadostno množino rjuh. Ako se pripeti, da je vsa hiša v plamenih, namočiš svoje rjuhe v vodo in — tako objasnjuje stvar nemška oblast — "z vodo prepojene rjuhe so včasih edina rešitev, ako hočete iz kleti, zajete v požar, ven na cesto. Le to vam more pomagati skozi zid neznosne vročine." Poleg tega mora imeti vsakdo s seboj svojo masko za pline — ne morda, ker se pričakuje napadov s plini, temveč ker je plinska maska edina zaščita proti dimu in fino razpršenemu prahu.

Glede obleke, svari razglas pred tkaninami iz bombaža in umetne svile, ker se najlažje vnamejo. Toda kaj, ko volne v Nemčiji sploh ni več dobiti... čevlji naj imajo usnjate ali lesene podplato zato, da ne bi ljudje nosili čevljev iz kartona ali sličnega nadomestnega materiala... Toda malo je ljudi, ki imajo še usnjate čevlje... Vse tozadavne nasvete in priporočila dajejo nemške oblasti popolnoma po nepotrebnem, kajti prebivalstvo nima več tistih predmetov — usnjatih jopičev, rokavic, volnenih šalov itd.

Te instrukcije priporočajo tudi naslednje: "Znano je, da obstoja tesna zveza med razburjenjem in strahom ter prenapolnjenjem mehurja, ki more v slučaju nenadnega pritiska počiti. Priporoča se pravočasno izpraznenje."

Toda nemške oblasti še vedno niso zadovoljne — možem ni prepuščeno, da v miru čakajo na svojo usodo, namreč, ali bodo pri živem telesu sežgani ali zadušeni. Zahteva se od njih, da gredo tudi ven na cesto in pomagajo pri gašenju požarov.

To so torej stvari, katere obljubljajo nemški časopisi. A kot tolažbo, da podpro moralo, kaj dajejo v zameeno? Edinole obljube, da se bodo maščevali. Tedne in mesece že pridigajo sovraštvo do Angležev in Amerikancev.

Pripoznati je treba, da prebivalstvu, ki prenaša take strahote, slabe vesti iz bojišč, bodisi iz ruske fronte, bodisi iz Italije, ne morejo vlti mnogo novega strahu. Človek iz Berlina ali Hamburga, iz Essena ali Duesseldorfa ima preveč lastnih in neposrednih skrbi in težav, da bi ga mogli prevzeti udarci in nesreče, ki zadevajo Hitlerjev Reich tam daleč, 1000 kilometrov v stran.

Morala v Nemčiji se zgoščuje čedalje bolj nekako v vprašanju, kako skrbeti "vsak izključno le zase."

USPEHI MALIH NARODOV

Napisal Peter Lipa
WASHINGTON, (ONA). — Nekateri dogodki zadnjih dni dokazujejo, da so začele veseliti. Naslednji trije dogodki so velike važnosti za prizadete države in narode:

1. Britanski minister za zunanje zadeve, Anthony Eden, katerega smatrajo vedno bolj za bodočega ministrskega predsednika, je izjavil v angleškem parlamentu, da zavezniki ne nameravajo uvesti vojaških vlad na Francoskem, Nizozemskem in v Čehoslovaški. Da-li bo to veljalo tudi za vlade v izgnanstvu Luksenburga, Norveške,

spredje z nekaterimi izjavami, ki dokazujejo, da jim bo vsaj v enem pogledu pomagano.

2. Naslednji trije dogodki so velike važnosti za prizadete države in narode:

1. Britanski minister za zunanje zadeve, Anthony Eden, katerega smatrajo vedno bolj za bodočega ministrskega predsednika, je izjavil v angleškem parlamentu, da zavezniki ne nameravajo uvesti vojaških vlad na Francoskem, Nizozemskem in v Čehoslovaški. Da-li bo to veljalo tudi za vlade v izgnanstvu Luksenburga, Norveške,

Belgije, Grčije in Jugoslavije, še ni jasno, toda Eden je v zvezi z AMG upravo v Italiji vendar dejal: "Ko bomo prodirali v ozemlja prijateljskih narodov, nikakor ne nameravamo uporabljati istih metod."

Jasno je, da imajo vse vlade v inozemstvu namen, čim prej prevzeti svoje posle v popolni neodvisnosti, in to ne le iz strogo sentimentalnih razlogov. Že s prihodom prvih zaveznških vojakov prihajajo namreč v osvobodene kraje tudi že prve pošiljke podpore. Naklonjenost in hvaležnost odrešenih ljudstev bo šla seveda čisto avtomatično tistim, ki bodo te podpore dejansko delili sestradanim ljudem — vlade v izgnanstvu pa, ki si niso na jasnem, koliko zaslonbe jim je po dolgih letih odsotnosti še ostalo med prebivalstvu njihovih dežel, bi si želele zaslužiti svoj delež te naklonjenosti in hvaležnosti.

2. Mali narodi bodo imeli več vpliva na razdeljevanje podpore kot je bilo videti pred tremi meseci. Takrat so bile 4 velesile — Anglija, Amerika, Rusija in Kina, napravile načrt za administracijo zedinjenih narodov za podporo in pomoč — U. N. R. R. A.

Po tem načrtu bi bila ta administracija sicer pod vplivom zbora vseh narodov, ki imajo po en glas v zboru, toda skupni zbor bi se sestajal le po dvakrat na leto, in v času med zasedanji bi imel vso oblast v rokah centralni komite 4 velesil in direktor UNRRA administracije. Po dolgih diplomatskih diskusijah je bil ta načrt spremljen v takem smislu, da je zdaj jasno, da bo splošni zbor zares vladal in imel odločilni vpliv na delovanje te administracije.

3. Assistant Secretary of State, A. Berle jr., je v pismu, katero je naslovil bivšemu rumunskemu zunanjemu ministru Davila, z vso jasnostjo izjavil, da je naša dežela proti ideji "sanitarnega kordona". Ta izjava je močno razveselila vse one, ki žele malim evropskim narodom po tej vojni varnega miru in popolne svobode.

IVAN CANKAR:

Velika maša

Željan tolažbe in posvečenja sem stopil v farno cerkev sv. Pavla, ki je pred zdavnim in zdavnim časom videla in blagoslovila mojo mladost. Po mračnih, vijugastih stopnicah, sem se napotil na kor, da bi slišal od blizu pevce in orglje in da bi

blagodišeči oblaki izpred oltarja presojeni z molitvami, segli naravnost do mojega srca. Cerkev je bila temna, hladna in prazna v tej tišini in samoti se mi je zdela silno večja in višja nego poprej in tesno mi je bilo, mraz mi je z vlažnimi rokami tipal po licu, dihal mi v dušo plahost in strah. Svetniki so stali na oltarjih — sence v senici, nepremični, mrtvi; podobne na stenah so bile široke, črna lica, brez obličij in brez življenja; večna luč pred velikim oltarjem je tiho trepetajoče svetila sama sebi.

"Saj ni več zgodaj," sem pomislil. "Saj ni megle in oblakov ne. Kako, da so zaspali svetniki in kako, da je zaspalo to nebeško solnce ter se nikakor noče vzdigniti iznad noči?"

Pred oltar je prišel cerkvenik s kajfežem v roki. Ta cerkvenik je vlačil eno nogo tako čudno daleč za seboj, kakor da bi ne bila njegova; navzlic temu se je sukal spretno in se ni spotaknil, kajti bil je posla vjen. Prižgal je svečo za svečo, meni pa se je zdelo, kakor da bi ne gorela nobena; plameni so bili mirni in mrzli, mrtvaško beli in brez luči. Cerkvenik je upihnil svečko na kajfežu ter je dolg in sključen odšel v zakristijo.

Tiho so se odprla stranska cerkvena vrata, kakor da je bila pritisnila na kljuko trepetajoča roka plahega in zbeganega človeka, ki se k Bogu samemu ne upa drugače kot z upognjeno glavo. Prizakala se je drobna, zgrbljena ženska, v dolgo črno ruto zavita. Njen obraz je bil tako blede, da se je svetil v mraku, kakor od čudežne notranje luči obžarjen. Res je bil nož gorja in bolečine zarezal pod oči in po licih globoke struge solzam, ali spoznal sem takoj in strahoma, da ženska ni betežna starka, temveč da ji je komaj dvajset let.

a njo so prihajale druge s počasnim, neokretnim plazečim se korakom, sključenimi lici, splahnelimi lici, udrtimi, usehlimi očmi, opaljenimi ustnicami; vse kakor da nosijo silna bremena na šibkih, izmučenih plečih. In ni se dalo razločiti sedemdesetletne starke od nedoraslega dekleta.

V cerkev so prihajali otroci s prav tistim plazečim se, utrujenim, omahujočim korakom kakor so prihajale ženske, njih matere. Starikava je bila hoga obrazi so bili stari in stari, kakvo je bilo tudi vedenje teh prezrelih, izkušanih, od zgodnjega spoznanja bolnih otrok. Njih lica so bila nabrekli, sivkaste polti, kakor da se je bila nabrala umazana voda pod napeto kožo, strahota in žalost pa so bile te oči; ne v enem očesu ni bilo mladosti, ne v enem ni bilo veselja. Kakor da bi se zgrudili pod bremenom, vsak pod svojim, so poklekili otroci za kamenito, stebričasto pregrado pred velikim oltarjem ter nagnili glave prav do sklenjenih rok.

Začudil sem se, da moškega ni bilo v cerkev. Ko sem se začudil, se je prizibal skozi vrata postaren človek; to se pravi, imel je lase osivele in lica razorana, obrvi in brke pa čisto črne, tako da bi lahko mu bilo šestdeset in čez, lahko pa tudi šele dvajset let. Bil je kakor prelomljen v pasu; ob enem koraku je zagnal život vznak, da se je videlo belo v očesu, ob drugem pa ga je sunil daleč naprej, tako se je poganjal do najbližje klopi.

Koj za njim je prišel visok, slok, golobrad fant; še mahu ni imel na lepo vzbočeni zgornji ustnici in če bi ne bilo gub pod očmi in na čelu, bi mislil, da je še napol otrok. Stopal je z drobnimi, previdnimi, pla-

himimi koraki, kakor po spolzki brvi čez naraslo tresel se je po vsem telesu, tresaval in pocincaval je glavo, pomežikoval neprenehoma s temnimi očmi, tipal krog z obema trepetajočima rokami, tako se je pripiral do klopi se tam globoko oddahnil, odrešen pogube in smrti.

Se so prihajali. Prišel je tisti, ki je klonil glavo globoko gledal temno in mrko v tla, vi rokav mu je pomahal, oben ob životu, z desno roko vodil oslepelega sina, mladeniča, ki je s praznimi strmel kviku. Ob dveh ljah je pritolkel in pritisnil, plečat mož; nikamor ozir izpod košatih obrvi, zagoreli, bradat obraz je bil ča otrpela trpljenja, nelega srda.

In še mnogo jih je prišlo brez števila, kakor da se jali iz grobov.

Na vseh obrazih pa mnogoštevilnih in raznih, bilo s trdim jeklom, nekaj skupnega, čisto neuglasljivi, neizbrisljivi, na neizmerno srčno boleče trpljenje in bolečino, na mere, na grozoto, ki ji ni na krivico, ki vpije proti in kliče po sodbi.

Zvonček ob zakristiji je zvonil in prikazal se je župnik v ornatu. Globoko nujen je počasi in trdno stopal proti oltarju, vnečel bel raz je bil čisto bel in deval globoko žalost.

Ko je stopil župnik pred oltar, so se oglasile orgle, glas pa je bil hripav in bran — zvoki so se lovili in vračali brez cilja. Ozrl se je na visokem stolcu osupel; na visokem stolcu orgljami je sedel mlad čenec; izsušena, jetična, imel in udrte oči, iz katere gledal blede glad. Na stolcu globoko zadaj je sedel dve gube sključen mož, ljar; obraz ob dlan masla mu je bil ves razdejan od ke bridkosti; pogledal je natanko tja in svoje storil dvoje lesenih kolcev.

S tresočim, bolnim glasom molil župnik pred oltarjem, no in hripavo, brez radosti, vere so mu odgovarjale na koru; njih molitev je zgolj beseda. Verniki so globoko doli v hladnem ku in njih molitev se je v težka vila od črnih tal v stropu. Ta molitev je bila nja lačnih, ponižanih, nju umirajočih, bila je hropeči vzdih bolnika.

zadnji obupni klic.

"Kaj ni dovolj, kaj ni o Bog?"

Bog je slišal in tedaj je del, da je čas. Vsemogočni, ka njegova je odprla vsa na stečaj. V vriskajočih, čih, vročih valovih je solnce v mraz in noč, izšlo v potrta srca in jih napolnila roba z velikonočno radostjo, glo je v grobove in jim je življenje, obzarilo je blede, ozdravilo jih je in pomlajlo. Z zvonkim glasom je župnik pred oltarjem.

"Te Deum laudamus." Pred orgljami je sedel orgljar mojster in orglje so vriskale proti nebu.

"Te Deum."

In iz tisoč prepornih, tisoč veselo žarečih oči, je donelo po vsej svetli cerkvi "Te Deum."

Minila je na vekomaj maša trpljenja, smote in zez, zazvonilo je k večni maši radosti in ljubezni.

Te Deum — Sanje ve moje, kam ste zagledale?

Povratak na mesto tragedije

Sovjetsko ljudstvo, ki se je vrnilo na svoje domove v mestih Ukrajine, katere je sovjetska armada izrgala nemškim tolpam, je našlo prizore tragedije, ki se je tamkaj odigrala, ko so notri vdrla nacija. Slika kaže žensko, ki je pravkar našla truplo svojega moža, katerega so bežeči nacisti ubili.

"OPATOV PRAPORŠČAK"

SPISAL FR. REMEC

(Nadaljevanje)

— Pa hudičevi zavezniki, je trdo in sovražno dejala starka. Krivice, ki so jih storili našemu ljudstvu, kriče do neba in pride dan, ko se bodo strašno maščevali. Nekajkrat je božja kazen že zadela te hudobneže.

— Kdaj neki? je porogljivo vprašal Andrej. — Vi tega seveda ne veste, je odgovorila starka. Mladi ste še in v samostanu takih reči ne slišite. Toda jaz sem mnogo slišala in tudi mnogo doživela.

— Če kaj veste, pa povejte, je dejal Andrej, da bom tudi jaz vedel in se znal ravnati.

Starka je prižgala novo tresko in primaknila svoj sedež k rovanovemu, potem pa skoro šepetaje jela pripovedovati:

— Svoj čas je bil v samostanu neki Konrad za opata. Moj stari oče ga je dobro poznal. Konrad II. je bil krut in neumljen človek, ki je storil veliko strašnih krivic. Več ko sto let je tega, ko je divjal po teh krajih. A zadela ga je božja kazn. Njegov zavetnik Albertus Goriški ga je napadel in premagal. Zvezal ga je z vrvmi li, da so se vdali. Opat jim je

in ga bosonogega, napol golega gнал iz Zatične v Ljubljano in od tam na Goriško. In ko ga je gнал odtod, so ljudje drveli iz vseh koč, so pljuvali na opata, ga suvali in tolkli po njem s palicami in kosami in ubili bi ga bili kakor psa, da ga niso zavetnikovi hlapci branili z orožjem.

— Strašno, je drhtela Polonica, Rovana pa je pristavil: Prav se mu je zgodilo.

— Da, prav se mu je zgodilo, je pritrdila starka.

— In kdaj je prst božji še zadela samostan? je vprašal Rovana. Saj ste rekli, da se je to večkrat zgodilo.

— O da, večkrat. Moj stari oče je vedel dosti takih stvari, a jaz si nisem vsega zapomnila. Ali sem pa tudi že pozabila. Zadnji kmetski punt pa mi je ostal v spominu. Kakih štirideset let je tega, kar so se kmetje spuntali. Opat in menihi so jih strašno trpinčili in zatirali in izsesavali. To so bili hudi dnevi. Nekaj menihov so kmetje ubili in vžgali nekaj samostanskih hiš, a prisiljeni so bili, da so se vdali. Opat jim je

obljubil, da bo konec vsem krivicam in da ne bo nihče kaznovan zaradi punta. Komaj pa so se kmetje razšli, začelo se je maščevanje. Grozovito so ravnali z nami in — tu je starka povzdignila svoj glas — tvoj oče, Polonica, je bil pred 18 leti žrtev opatove maščevalnosti.

— Moj oče, je vzkliknilo dekletu vse preplašeno. Kako to?

— Vrgli so ga v ječo — ti si bila ravnokar na svet prišla — in imeli ga zaprtega dolgo mesecev. V ječi si je nakopal strašno bolezen. Komaj so ga izpustili, ga je že pobrala smrt. Jaz ti tega doslej nisem povedala iz usmiljenja. Sedaj pa, ko imaš znanje s samostanskim človekom, nisem mogla več molčati. Če nečes slušati moje-ga svarila — se boš še bridko kesala.

V sobi je zavladovala tišina. Slišalo se je samo zadušeno Poloničino ihtenje. Starka je čelo vprla ob dlan svoje koščene roke in gledala srepo predse v tla. Rovana pa se je zamišljeno igral s svojim širokim klobukom.

Končno je vstal in se ljubeznjivo poslovil od Polonice. In tudi starki je dal dobro besedo.

— Mati, je rekel, če je tudi vse res, kar ste rekli, kaj to meni očitate? Božja zapoved je, da naj vsakdo zvesto služi svojemu gospodarju. To zapoved izpolnjujem. Krivice nisem storil še nikomur in je ne bom in zato imam mirno vest in lahko srce. Če je božja volja, pride kmalu ura, ko pojdemo vsi trije od tod v miren kraj, kjer bomo živeli v sreči in v zadovoljnosti.

— Naj se zgodi volja božja, je dejala starka — a meni se zdi, da vidva ne bosta nikdar mozi in žena, in da vaju spravi ta ljubezen samo v nesrečo.

Rovana je odšel v jasno pomladansko noč. Besede Poloničine babice so mu nekaj časa prav močno težilo srce, a pregal je naposled vse črne misli in obšla ga je zopet mladeniška brezskrbnost in zaupnost. In ko je prišel do ovinka, od koder je v mesečini še enkrat zazrl samotno kočjo na griču, je zaukal tako, da se je razleglo daleč na okoli, potem pa pre-

peva je veselo fantovsko pesem hitel proti samostanu.

II.

Zatiški samostan je bil v začetku 15. stoletja najimenitejši vseh samostanov na Kranjskem. Samostan je bil podoben malemu mestu. Kroginkrog je bil ograjen z visokim zidom, v katerem so bili v primernejši razdalji napravljeni trdni stolpi, služili za obrambo v nemirnih časih in za bivališče samostanskih vojščakov v časih miru. Razen cerkve in glavnega samostanskega poslopja je bilo na dvorišču zgrajenih še več deloma pritličnih, deloma enonadstropnih hiš, za katerimi se je razprostiral obsežen in skrbno negovan vrt.

(Dalje prihodnjico)

Opomini glede racijoniranja

Procesirana hrana: Modre znamke U V in W so še veljavne do 20. oktobra. Znamke X, Y in Z so dobre do 20. novembra.

Meso, surovo maslo, maščobe, konzervirane ribe in konzervirano mleko: Rjavi znamki C in D sta dobri sedaj; 10. oktobra stopi v veljavo znamka E, 17. oktobra znamka F. Vse omenjene znamke zgubijo veljavo 30. oktobra.

Sladkor: Znamka 14 v racijski knjižici št. 1 je dobra za pet funtov do 1. novembra. Znamka 15 in 16 sta dobri za pet funtov sladkorja vsaka za konzerviranje do 31. oktobra. Ako želite dobiti več sladkorja za konzerviranje, morate vložiti prošnjo pri svojem racijskem odboru, ki vam dovoli do 15 funtov sladkorja za osebo v ta namen.

Čevlji: Znamka 18 v knjižici št. 1 je dobra za par čevljev do nadaljnjega naznanila. Znamka št. 1 (s sliko aeroplana) v knjižici št. 3 stopi v veljavo za par čevljev 1. novembra.

Gasolin: Znamka A-8 za tri galone skozi do 21. novembra in znamki B in C sta dobri za dva galona vsaka, dokler nista porabljeni.

Avtomobilska kolesa: Inspekcija koles za lastnike A kart do 31. marca 1944; za lastnike B kart do 31. oktobra; za lastnike C kart do 30. novembra. Trgovski avtomobili, vsakih 6 mesecev ali 5,000 milj, karkoli je prvo.

Kurivno olje: Kupan št. 1 za novo sezono je veljaven sedaj za 10 galonov do 3. januarja.

Peči: Certifikati za nakup peči za gretje ali kuho, bodisi na premog, drva, plin ali olje, se mora sedaj dobiti od lokalnih racijskih odborov.

NAJMANJŠA RIBA

Najmanjša riba, ki jo poznamo, je neke vrste morska mre-na. Ta ribica je znana s filipinskega otoka Luzona, kjer živi v gorskem jezeru. Dolga je komaj dober centimeter, ko dorase. Samice so dolge 12 do 14 milimetrov, samci so pa še manjši. Tropi teh ribic delajo vtis, kakor da so šele nedavno izlezene ribice, kakršne vidimo ob bregovih naših rek. Teh ribic je v jezeru na milijone. Ribiči jih pridno love, ker so zelo okusne. Kolikor jih ne gre v promet svežih, jih posuše in razpošiljajo po Filipinskih otokih.

Nedavno so našli podobno ribico v morju. Ta je baje še manjša od ribice, živeče na filipinskem otoku Luzonu. Proti tej najmanjši ribici na svetu je pravi orjak največja znana riba, morski pes, ki doseže dolžino 16 m.

BUY UNITED STATES WAR BONDS

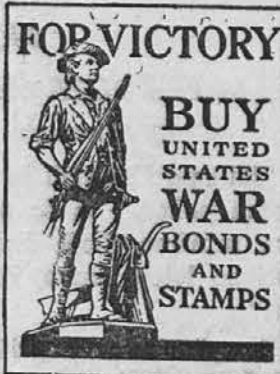
NEKATERE ŽIVALI SI SAME SVETIJO

Na morskem dnu vlada večna tema. Kljub temu pa vemo, da so tudi tam živa bitja, ki ne morejo živeti brez vsake svetlobe.

V globokem dnu žive ribe, ki imajo posebne ude, izžarevajoče zelenkasto luč. Ta luč jim zadošča za lov na hrano.

Tako so odkrili dve ribi, ki imata posebne ude za luč. V teh udih živi mnogo majhnih bakterij, ki se svetijo in lahko v ribah samih tudi rasejo. V ta ud prideka mnogo krvi, hrane za goste, ki skrbijo za razsvetljavo. Poleg tega imajo te živalce posebno pripravo, s katero lahko

luč ugasijo ali jo prižgejo. Ta luč nastaja brez toplote, zato jo učenjaki preučujejo, saj je razumljivo, da bi učenjaki radi tudi za človeka iznašli luč, za katero ne bi bilo treba vročine.

ZAVESE

Tu si lahko izberete kakor-šnekoli vrste zaves, katerih imamo v zalogi nad 300 različnih vzorcev.

ZA POPRAVILA NE RAČUNAMO

Odprto ob večerih do 9. ure

Parkwood Home Furnishings

7110 St. Clair Ave. ENdicott 0511

Vprašajte za Jennie Hrovat

Ako iščete delo?

Ako iščete delo v kaki tovarni, ki izdeluje vojne potrebščine

ne pozabite najprej pogledati v kolono naših malih oglasov!

SKORO VSAK DAN IŠČE KAKA VOJNA INDUSTRIJA TE ALI ONE VRSTE DELAVCEV

VOJNE INDUSTRIJE, KI OGLAŠAJO V TFM DNEVNIKU IŠČEJO ... POMOČ!

Kadar vprašate za delo, ne pozabite omeniti, da ste videli tozadevni oglas v Enakopravnosti

Ustanovljeno 1908

ZAVAROVALNINO VSEH VRST VAM TOČNO PRESKRBI

Haffner Insurance Agency

6106 St. Clair Ave.

Domači mali oglasnik

AVTOMOBILSKA POSTREŽBA

RE-NU AUTO BODY CO.

982 East 152nd St.
Popravimo vaš avto in prebarvamo, da bo kot nov.

Popravljamo body in fenderje. — Welding!
J. POZNIK — M. ZELODEC
Glenview 3830

CVETLIČARNE

Slovenska cvetličarna
Jelenc Florists
15302 Waterloo Rd.
IVanhoa 0195

GASOLIN

STOPAR'S HI-SPEED SERVICE
905 East 185th St.
Official OPA Tire Inspection
Mi imamo avto-rack; najnovejšo napravo za mazanje avtomobilov. Delo garantirano. Se priporočamo.

RAZNO

POZOR, MIŠNI GOSPODARJI!
Kadar potrebujete popravila pri vaših poslopih, pri strehi, zlebovih ali furnetih, ogledite se pri LEO LADHA
1236 E. 55th St. Henderson 7740

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

ELYRIA AUTO REPAIR AND WELDING

Towing, Parts, Batteries, Painting
Body Fenders
6815-31 SUPERIOR AVE.
ENdicott 9361

Moderna slovenska popravilnica
PRODAJAMO TUDI NOVE WILLYS
AVTOMOBILE IN TRUKE

E. 61st St. Garage

Frank Rich, lastnik.
Se priporočamo za popravilo in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

GOSTILNA

Frank Mihčič Cafe

7114 St. Clair Ave.
DOBRO PIVO, ŽGANJE IN PRIGRIZEK
ENdicott 9359

KO ZAZELITE KOZAREC

dobre pive, vina ali žganja, obiščite

Louis Seme Cafe

6507 St. Clair Ave.,
Za privatne zabave pokličite EN. 9026
Odprto do 2:30 ure zjutraj

Three Corner Cafe

1144 EAST 71st ST.
Andy Kavčnik in John Levstik, lastnika
Izvrstno pivo - vino - žganje in okusen prigrizek.
Se priporočamo

Q. Does an album filled with Stamps automatically become a Bond that will mature in 10 years?

A. No. It must be exchanged for a Bond, and it will bear no interest until it is so exchanged.

Q. Can payment of a War Savings Bond be made to the receiver or trustee in bankruptcy of the estate of a registered owner?

A. Yes, when bankruptcy or insolvency has been adjudicated and request for payment has been duly executed.

Q. Can I authorize my employer to set aside portions of my salary each pay day until enough is accumulated to buy a War Savings Bond?

A. Yes, if your employer has installed a Pay-Roll Savings Plan. More than 24 million wage and salary earners are saving their money this way.

Q. Can I invest a lump sum in War Bonds and receive from the investment a return in the nature of an annuity?

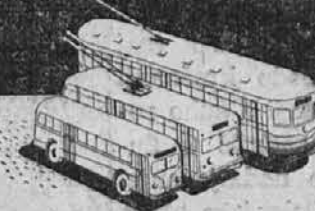
A. No. The purchase of each War Savings Bond is a separate transaction. Each Bond is dated as of the first of the month in which payment for it is received by an authorized issuing agent, and matures exactly 10 years from that date.

Remember—the longer you keep War Bonds, up to 10 years, the more valuable they become.

WSS 707B

U. S. Treasury Dept.

For Your Convenience
THE LOST AND FOUND DEPARTMENT
of the Cleveland Transit System
IS NOW LOCATED AT 1404 EAST 9th STREET

KAJ STORITI, ako mislite, da ste kaj izgubili na ulični kari ali na busu

Tukaj je nova, posebna postrežba za naše potnike. Oddelek za izgubljeno in najdeno je sedaj centraliziran na udobnem prostoru, v prvem nadstropju 1404 E. 9. St. namesto na zunanjih postajah.

Zelaste se v tem centralnem uradu prihodnji dan, ako mislite, da ste kaj izgubili na ulični železnici ali busu, ali če ne morete priti, telefonirajte MAin 9500 in vpra-

šajte za "Lost and Found". Izgubljene predmete lahko dobi lastnik nazaj, če jih opiše. Ako se bo moglo kolkaj v tem ugotoviti lastnika, se ga bo obvestilo.

Vse izgubljene stvari se obdrži za 30 dni, če jih ne pride iskat lastnik prej. Oddelek je odprt vsak dan v delovnik od 8:30 zjutraj do 8:30 zvečer.

CLEVELAND TRANSIT SYSTEM

PUSTOLOVŠČINE

DOBREGA VOJAKA

ŠVEJKA

V SVETOVNI VOJNI

JAROSLAV HAŠEK

(Nadaljevanje)

"Mi smo žito tudi že pokosili. Treba pokositi le še seno. Potem zvozimo oboje domov. Dovolj bo letos kruha, hvala Bogu!"

Za pšenico so prišle vrste solnčnice, nato ogromne loke, polne visoke, zrele, mestoma že suhe trave. Švejk se je okrenil k Slovaku: "Vidiš, kako brihtni so tukaj ljudje! Oni si posuže travo kar stojčejo."

V štirih urah so dospeli do vasi, kjer so jih sprejeli troji žensk in otrok, zroči nanje s strahom. Zapeljali so se na dvorišče hiše, kjer je gospodarja pričakovala kmetica z dvema odraslimi hčerama.

"Evo, pripeljal sem Avstrijce", jim je dejal Trahim Ivanovič in skočil z voza. "Rubelj sem moral plačati zanje činovniku, ki je napovedal grozo vsega tega, kaj moramo početi z njimi: dobro jih krmiti, po pet rubljev na mesec vsakemu plačevati, a z ženskami jih spati ne pustiti."

Obe dekleti sta se zakrohotali in mužik, ko je odvezal konja, je vzel goste za rokave: "Pojdimo zdaj obedovati!"

Stopili so v umazano, temačno sobo, kjer sta na steni iz široko obtesanih tramov viseli med pajčevinami dve sliki; iz ene je gledalo resno obličje Kristova, z druge pa se je bolestno smehljala Bogorodica.

"Pa sedita tje!" je pokazal mužik na klopi. Kmetica in obe hčeri so obstale ob dverih. Ko pa so premagale nezaupanje do tujih uniform, so se počasi približale ujetnikom in vprašale: "Nu, kako je pri vas? Ali imate ženo? Tudi otroke? Imate polje? Ali raste pri vas zelje?"

"To je gospodinja, a to sta moji hčeri", je pojasnil Trahim Ivanovič. "To je Nataša in to Dunjaša."

Dunjaša, bujno dekle, ki so ji kipeče prsi napenjale jopico, da je pokala, je snela švejkovo čepico z glave in ga pogladila po čelu. Potem, nezaupno ogledujoč Marka, je pogledala pod čepico tudi njemu in se okrenila k očetu:

"Saj nimajo rogov! In tudi oči imajo dve. A glej, batjuška je v cerkvi pravil, da so Avstrijci antikristi, ki imajo samo eno oko sredi čela in na čelu roge kakor biki! Morda pa tile niso Avstrijci?"

"Durak je naš batjuška!" je dejal mužik samozvestno. "Avstrijci so ljudje kakor mi; vsi so gramotni, in činovnik je povedal, da pri njih celo melone jedo z vilicami... No, torej, prinesite obed!"

Iz ogromne peči v drugem kotu je kmetica potegnila z burklami na valjcu velik sajat lonec, medtem pa sta hčeri postavili na mizo leseno skledo in položili okoli pisane žlice. Trahim Ivanovič je vstal, stopil pred sliko v kotu in dejal: "Treba se je pokloniti ikonam." Za njim so stopile ženske, in vsi so se začeli klanjati in na široko križati.

In tudi švejk se je postavil tik kmeti, se klanjal, da mu je pokalo v križu, in se križal, kakor bi imel to v akordu. Oči vseh so ga opazovale z zadovoljstvom, ko so se ločili od ikon. "Evo, to je pobožen in do-

ber človek! Tudi on moli k našemu Bogu", je dejal Trahim Ivanovič.

Nato je kmetica nalila v skledo juhe, in vsi so zgrabili žlice. Po skledi so v gorki vodi plaval li koščki zelja, paradižnikov, paprike, krompirja in neznane sesekljane zelenine. In kmetica je prinesla tudi hleb belega pšeničnega kruha ter vzpodbujala goste: "Le jejte, le jejte! Boršča imamo dovolj. V peči stoji še en lonec."

In ujetniki so lovili po skledi z žlicami, in znanje jezika se jim je obenem razširjalo. Zakaj zvedeli so, da se pravi zelju kapusta, paradižnikom pomidorji, krompirjem pa kartoški. Nato se je začel kmet pogovarjati s kmetico in hčerama, in švejk ni ušlo, da se ponavlja besedi "pobaniti" in "banja".

"Nu, bratje, pojdimo se umiti!" je dejal kmet in vstal iz za mize. Vedel jih je čez dvorišče k malemu poslopju, podobnemu hlevu. Ko so bili v njem in je Marek videl, da to ni institut, za kakršni ga je smatral, je vprašal Trahima Ivanoviča: "A kje imate stranišče?"

"Pojdi kar v stepo!" je dejal mužik. "Nam stranišča ni treba."

Enoletnik je odšel. Trahim Ivanovič pa je odprl dveri poslopja, pahnil švejka in tovariša vanje in jim naznačil, naj se slečeta. In celo sam jima je pomagal iz spodnjih hlač in košulj. Nato je pobral njuno perilo in obleko, odprl druge dveri in vstopil. V polmrazu je bilo videti, kako obeša hlače in bluže na drog pod stropom ter potem na drug drog tudi perilo.

"Ljubi Bog!" je zašepetal Zverina, "kaj neki stori z nami? Saj smo v hlevu."

"Pa se močno motiš, kamerad," ga je poučil švejk, "mi smo v banji. Saj pravimo tudi mi ječi ban; izobraženi Rusi, kakor častniki, pravijo tudi katorga, a mužiki pravijo temu ban. Že po obedu je govoril ta

ZOPET V GENEVO

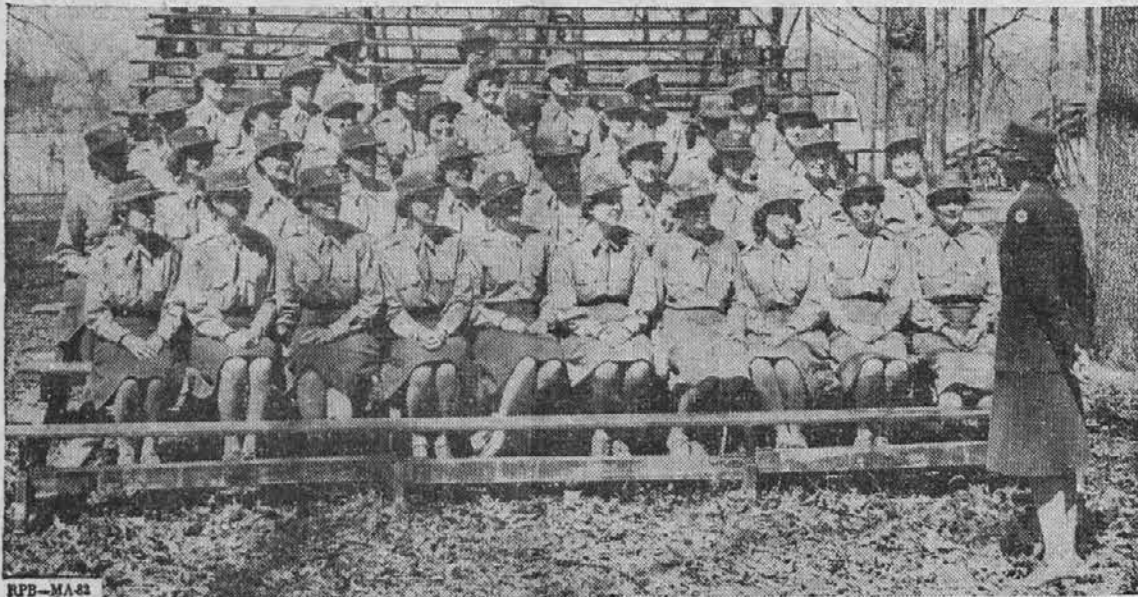
Na željo in vabilo naših slovenskih farmarjev Geneve in Madisona, bo prirejena še ena slikovna predstava. Vršila se bo na istem mestu kot zadnjič, namreč na Harpersville križišču, kjer je najbolj ugodno za vse. Dan predstave je določen za prihodnjo soboto, 9. oktobra (jutri).

Če je kdo potreben nekoliko takega razvedrila, so to naši, vedno z delom obloženi farmarji, kateri ne morejo v gledališča, vendar so pa kakor drugi ljudje, katerim se bo tudi prileglo nekaj domačih slik. Že iz tega ozira, ker so v tem času tako prizadeti radi vojne, je potrebno, da se zanje nekaj stori v socialnem oziru.

Poleg njih genevskih slik, bodo slike to pot iz domovine tele: V Stični na Dolenjskem velikanska slavnost. Po vsej Ribniški dolini bodo krošnarji in lončarji in oglarji s suho robo. Kar ni bilo zadnjič o Žužemberku, bo še nadaljevanje. Tako bo to pot Dolenjska stran prikazana.

Za nameček teh slik bo pa še drugih, ki bodo vsem ugajale. Točni bodite. Ob 7:30 po novem času se predstava začne. — A. G. lastnik slik.

Wacs Hear Lectures on Army Duties in Pleasant Outdoor Classes

"You're in the Army now!" this WAC lieutenant tells class of former Auxiliaries, now bona fide members of the Army of the United States in the Women's Army Corps. Appropriately, this class at Fort Oglethorpe, Georgia, is in session in the heart of historic Chickamauga National Military Park, where one of the most famous battles of the Civil War took place.

tepec, da nas precej odvede v ban... Zdaj sem le radoveden, s kom nas zapre."

"Nu, pojdita", je pomignil Trahim Ivanovič, kažoč v drug prostor. In šel je za njima in zaprl dveri.

Bili so v popolni temi, le spodaj v tleh je majhna odprtina propuščala nekoliko svetlobe. Mužik ju je posadil na klopi, vzel v roko vedro vode in šel ž njim v kot k ognjišču, kjer so se med kameni bliskali ogli in odkoder je prihajala vročina, dišča po dimu in sajah.

Trahim Ivanovič je dvignil kamen z dvema polencama in ga vrgel v vedro. Voda je zasikala, in mužik je zadovoljno zagodrnjal; nato je storil isto z drugim vedrom in ga postavil h klopi.

"Mati božja, kaj pa dela?" je šepetal Zverina. "Saj se zdi, kakor bi se pripravljali, da naju muči!" In pritiskal se je k švejkju.

"Mislim, kamerad, da mukam res ne uideva", je rekel švejk vdano. "Menda poizkuša, ali so kamni dosti razbeljeni. Bržčas nama ukaže, hoditi po njih, da se prepriča o njihni nedolžnosti, da nisva pobijala Rusov. Oni pač nimajo železa in delajo s cenejšim materijalom."

Trahim Ivanovič pa je dvig-

nil vedro, stopil korak od ognjišča in z enim zamahom pljusnil vodo po kamnih. Slišala se je eksplozija kakor iz topa, potem prasketanje kamenov, kakor kadar pokajo šrapneli, a z ognjišča se je dvignil oblak peklenske vročine, da so jim bila čela takoj pokrita z znojom. Mužik je urno odprl dverce, skočil ven, zakričal nekaj nerazumljivega in zaprl dverce.

"Zakričal je: umirajte!" je zašklepetal Zverina z zobmi in objel švejka okoli vratu. "Tu naju pusti, da se izpečeva, potem pa naju požori!"

Žar suhe pare je napolnil ves prostor. S švejka so lili potoki potu, z dlanmi si ga je otiral iz oči, ga je peklo, ga pljuval z ustnic, ki so mu bile vse slane, in tolažil je Zverino:

"Kakor tisti mladeniči sva v ognjeni peči. To je še dobro, da naju spečejo na suhem. Le pomisli, kako bi nama bilo, ako bi naju polivali z razbeljenim oljem ali mastjo! Takole pa naju samo tenstajo. Prav je torej povedal v Darnici tisti oficir, da je vojno ujetništvo vice, skoz katere mora vsakdo, preden je vreden, da stopi pred nebeska vrata!"

"Kriste, to so resnično ljudje!" je jokala Zverina, planil s klopi in se vrgel na tla. Vlada-

la je tišina. Le včasih se je izpod stropa oglasilo suho prasketanje, kakor bi kdo lomil suhe vejice: prasketale so uši, ki niso mogle prenašati žarke atmosfere.

"Tukajle je še mogoče dihati," je potegnil Zverina švejka za nogo. "Tukajle je tudi vedro mrzle vode. Pojdi tudi pit!" je dejal, lokal vodo in potapljal vanjo ves svoj nos. Potem je lezel po kolenih k dverim in začel po njih razbijati s pestmi: "Na pomoč! Na pomoč! Raubarji! Pečejo naju! Umirava! Na pomoč! Odprite!"

A nikogar ni bilo blizu. Ognjišče je izparjalo tak žar, da tudi pri dverih ni bilo možno več dihati. Ko je slišal Zverina, da zdaj tudi švejk loka vodo iz vedra, je vstal in šel k svoji obleki. Iz žepa v bluzi je vzel majhen molitvenik in si ga pritiskal na srce, pa legel zopet na tla...

Ko je kmalu nato Trahim Ivanovič odprl vrata in porinil pred seboj nagega Marka, nesoč njegovo monduro, da bi jo v kopeli tudi osvobodil uši, je našel švejka in Zverino napol kuhana in napol omamljena na tleh, loveča sapo kakor lovška psa. Potapljal ju je z dlanjo po hrbtih in dejal prijazno:

"Nu, kak, dovolno poparili?" (No, ali sta se dovolj opa-

Why butter won't melt in Africa

AS EVERYBODY KNOWS, butter will melt unless you keep it cool. And the African desert isn't cool.

Nevertheless, the Americans who are fighting there carry butter—and it doesn't melt.

It doesn't melt because it's fortified with a fat which has a high melting point. The result is a butter which can be packed in a can, like beans or beef, won't melt, and will keep indefinitely.

You might think our soldiers could get along without butter. They could. But they don't have to! Butter is good for them—and Uncle Sam is seeing to it that American soldiers are the best-fed, best-equipped, best-cared-for soldiers in the world!

Of course, it takes money to do that. So much money that, to help pay the bill, every one of us must loan every dollar we can to Uncle Sam through War Bonds.

War Bonds are a swell investment. They pay you back \$4 for every \$3. Save part of every paycheck with U. S. War Bonds!

YOU'VE DONE YOUR BIT --- NOW DO YOUR BEST!

BOOST YOUR BOND BUYING THROUGH THE PAYROLL SAVINGS PLAN

This advertisement is a contribution to America's all-out war effort by

Enakopravnost

rila?) In vzel je prazno vedro in odšel po vodo. In prinesel jima je še kos mila, pokazoval na vedri s toplo vodo ter jim naznačeval, naj se namilijo po vsem telesu in se umijejo.

(Dalje prihodnje)

Za delavce

DEKLETA—ŽENSKÉ ZAVIJALKE za oddelek za razpošiljanje. Stalno delo—Dobra tedenska plača

ENGEL-FETZER
Huron Rd., pri Euclid

OSKRBNICE

Polni čas: 5.10 zv. do 1.40 zj. šest večerov na teden

DOWNTOWN:

750 Huron Rd. ali
700 Prospect Ave.

PLAČA \$31.20 NA TEDEN

Delni čas:

1424 Argonne Rd.,
South Euclid

Tri ure dnevno, 6 dni na teden
PLAČA \$9.90 NA TEDEN

Delni čas:

1588 Wayne Rd., Rocky River
Tri ure dnevno, 6 dni na teden
PLAČA \$9.90 NA TEDEN

Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, se ne prijavite

EMPLOYMENT OFFICE

ODPRT 8 zj. do 5. zv. dnevno
razen ob nedeljah

THE OHIO BELL
TELEPHONE CO.

700 Prospect Ave. Soba 901

ŽENSKÉ!

POMOČNICE ZA KUHNJO

Prednost imajo ženske, ki živijo v tej okolici. Izkušnja ni potrebna. Delo od 10.30 zj. do 2. pop. 5.30 pop. do 8.30 zv.

Plača \$100 mesečno

Obede in uniforme damo. Nič dela ob sobotah in nedeljah

Osborn Mfg. Co.

5401 Hamilton Ave.

HIŠNE IN SNAŽILKE

Ugodne delovne razmere in okolica

Stalno delo za zanesljive žene Počitnice s plačo, in zavarovalniške ugodnosti.

6 dni v tednu. Tedenska plača

Zglasite se med 8-9 zj. in 12-6 pop.

Mrs. Storz, oskrbnica

Wade Park Manor Hotel
E. 107 St., severno od
Euclid Ave.

MOŠKE IN ŽENSKÉ

se potrebuje za

splošna tovarniška dela

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZAČETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva.

Nobene starostne omejitve, če ste fizično sposobni za delo, ki ga imamo za vas.

Zglasite se na
EMPLOYMENT OFFICE
1256 W. 74 St.

National Carbon
Co., Inc.

Oglašajte v ---
Enakopravnosti

Mali oglasi

SOUND SYSTEM
INDOOR OR OUTDOOR
Posebni popust za družina
B. J. Radio Service
1363 E. 45 St. — HEND. 3628

CE POTREBUJETE
novo streho ali pa če je treba
strepo popraviti, se obrnite do naših
vrstimo velika in majhna dela na
govskih poslopjih in domovih. Brzpo-
ni proračun.

Universal Roofing Service
1515 St. Clair Ave.
CH. 8376—8377
Ob večerih: ME. 4767

Avtna zavarovalnica
za 5 ali 10 tisoč dolarjev "Liam" za samo \$20.

Nova državna postava "zadrževanja" ima vsak voznik avtomobila zavarovalnico na avtu. Za nadaljnje pojasnila se obrnite na

MIHALJEVIČ BROS. CO.
6424 St. Clair Ave.

NOVA HIŠA

4 sobe, vse spodaj, loto 45, 123, na 20450 Morris Ave., Euclidu. Gotovine \$1500 in depogo po \$34 mesečno.

10 sob za dve družini, loto 55x257, na 18900 Abbey Ave. Cena \$7500, gotovine \$2,000. Se lahko takoj selite v to hišo.

Za podrobnosti pokličite

L. PETRICH

19001 KILDEER AVE.
IVanhoa 1874

Hiša naprodaj

Naprodaj je hiša s 7 sobami, moderno urejena, hrastovi parketi, Fornez in dve garaži. Vse v dobrem stanju. Nahaja se na 896 E. 73 St., kjer se dobi pojasnila.

Išče se

stanovanje s 4 sobami in palnico, za tri osebe. Pokličite ENdicott 0991.

Gramofonske plošče

slovenske, hrvatske, angleške vseh vrst. Naša trgovina je na prta vsaki dan od 12. do 8. zvečer. Zaprta je ves dan ob ponedeljkih in sredo.

NORTHEAST SALES & SERVICE CO.

Jerry Bohinc
819 E. 185 St.

Priatelj's Lekarna

ST. CLAIR AVE. VOGAL E. 68 ST. PRESCRIPTION SPECIALISTS
ENdicott 4212
Zastoj pripravljeni na dom

FANTJE IN MOŽJE!

V naši trgovini dobite vedno najboljše spodnje perilo, srajce, krpice, klobuke in druge stvari. IZDELJUJEMO OBLEKO PO MERI
JOHN MOČNIK
772 East 185th St.

Zavarovalnina

proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam itd. preskrbi
JANKO N. ROGELJ
6208 SCHADE AVE.
POKličite: ENdicott 0718

Tri hiše naprodaj

509 E. 185 St., poleg Lake Shore Blvd., hiša s 5 sobami, 19519 Shawnee Ave., nov dan bungalow s 4 sobami in kopalnico.

21221 Arbor Ave.—nov bungalow s 4 sobami in palnico.

Vse tri hiše so prazne in se lahko selite vanje. V vpladilo se tudi vzame loto. Za pojasnila se obrnite na

JOHN ROBICH

BUILDING CONTRACTOR
18650 Meredith Ave.
KENmore 5152

Lastniki MONCRIEF FORNEZOV
Pristni MONCRIEF deli za popravila
SE DOBJO
obiščite vašega MONCRIEF prodajalca
The HENRY FURNACE CO., Medina, O.